

Ukraina. Lwów. 2022

Ekspozycja składa się z 24 fotografii prof. Marka Domańskiego (ASP). Kuratorem przedsięwzięcia jest prof. Tomasz Ferenc (UŁ).

Zdjęcia stanowią dokumentację wizualną projektu badawczego, który ma za zadanie wskazać i ocenić straty, jakie wskutek konfliktu ponoszą ukraińskie instytucje kultury. Wystawę uzupełnia 11-minutowy film ukazujący dzień z życia Lwowa, a także fragmenty rozmów z przedstawicielami placówek kulturalnych.

Wystawa towarzyszy konferencji „Newkraine: przebudowa Ukrainy w zmieniającej się Europie”, której celem jest stworzenie przestrzeni do spotkania i dyskusji grona praktyków oraz środowiska akademickiego na temat ekonomiczno-społecznych wyzwań jakie niesie za sobą wciąż trwająca wojna w Ukrainie, potrzeba powojennej odbudowy i włączania tego kraju w struktury Unii Europejskiej.

Od autorów:

Wojna, która toczy się za naszą wschodnią granicą, dotyka wszystkich aspektów funkcjonowania ukraińskiego państwa i życia społecznego w Ukrainie. I choć skala konfliktu w wymiarze militarnym, politycznym i ekonomicznym wydaje się możliwa do oszacowania, to o wiele trudniej jest wskazać i ocenić straty i koszty ponoszone przez instytucje i ludzi kultury.

Działania rosyjskiego agresora skierowane są nie tylko przeciwko mieszkańcom Ukrainy oraz infrastrukturze gospodarczej państwa, lecz mają także na celu likwidację tożsamości narodowej, co jest widoczne na okupowanych terenach.

Rosjanie konsekwentnie niszczą i rabują muzea, uczelnie, galerie, biblioteki oraz inne instytucje kultury. Nie powinno nas to dziwić – jest to typowa strategia imperialnego podboju, który zmierza do całkowitego opanowania nie tylko terytorium wraz z jego zasobami, ale również do rusyfikacji społeczeństwa. Kultura stanowi w tym przypadku równie ważne narzędzie oporu jak działania militarne.

Z tego powodu uznaliśmy za potrzebne rozpoznanie sytuacji ludzi związanych z kulturą, jej trwaniem i tworzeniem w czasie wojny. Interesował nas punkt widzenia ludzi sztuki, aktywistów, których szczególna wrażliwość, zdolność obserwacji i zaangażowanie ujawniły się o wiele wcześniej niż 24 lutego 2022 roku, kiedy Rosja dokonała pełnoskalowej inwazji na Ukrainę.

Aby rozpocząć ten projekt, przeprowadziliśmy na przełomie lipca i sierpnia 2022 roku rekonesans badawczy. W czasie pobytu we Lwowie wizytowaliśmy następujące instytucje: Lwowską Narodową Galerię Sztuki, Lwowską Narodową Akademię Sztuki, Lwowską Narodową Naukową Bibliotekę, Muzeum Narodowe we Lwowie, Muzeum Rzeźby Johanna Georga Pizela, Centrum Kultury Dzyga.

Przeprowadziliśmy i zarejestrowaliśmy jedenaście wywiadów, między innymi z wykładowcami uczelni artystycznej, dyrektorami oraz pracownikami muzeów i bibliotek, niezależnymi menadżerami kultury oraz z fotografami i artystami przebywającymi wówczas we Lwowie. Równie istotnym elementem naszego rekonesansu były liczne rozmowy przeprowadzone z mieszkańcami miasta, które nie zostały rejestrowane, ale pozwoliły nam lepiej zrozumieć specyfikę zastanej sytuacji.

Gromadzeniu materiału badawczego w postaci wywiadów i rozmów towarzyszyło rejestrowanie fotograficzne i filmowe, które stało się dla nas ważną częścią projektu. Uznaliśmy, że dokumentacja wizualna jest niezbędna do tego, aby ukazać atmosferę miasta – to, w jaki sposób wojna ujawnia się w jego wyglądzie i funkcjonowaniu.

Chcieliśmy pokazać różne ingerencje i działania polegające na zabezpieczeniu, osłanianiu, a czasami także ewakuowaniu dóbr kultury. We Lwowie, który szczęśliwie nie został do tej pory bezpośrednio dotknięty działaniami wojennymi, widoczna i wyczuwalna jest atmosfera toczącego się na wschodzie kraju konfliktu. Naszym celem była próba ukazania tego zarówno na fotografiach, jak i na sekwencjach filmowych.

Cześć zgromadzonego materiału składa się na wystawę „Ukraina. Lwów. 2022”. Wraz z fotografiami i filmem autorzy zamieszczają fragmenty przeprowadzonych wywiadów, które eksponowane razem tworzą wizualny esej.

Marek Domański, Tomasz Ferenc

Więcej informacji [na stronie wystawy](#) i [stronie konferencji](#)